

SMĚRNICE

POSLÁNÍ, CÍLE, ZÁSADY A ZPŮSOB POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY - CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ

Obsah:

- Článek I. – Úvodní ustanovení
- Článek II. – Poslání Chráněného bydlení
- Článek III. – Cíle Chráněného bydlení
- Článek IV. – Okruh osob, kterým je sociální služba určena
- Článek V. – Zásady poskytování služeb v Chráněném bydlení
- Článek VI. – Rozsah a způsob poskytování služeb
- Článek VII. – Návaznost služby CHB na další dostupné zdroje
- Článek VIII. – Závěrečná ustanovení

Účinnost: 1. 1. 2025
Zpracoval: Mgr. Jana Červinková, vedoucí
Schválil: Mgr. Vendula Veselá, ředitelka
Počet stran: 7
Počet příloh: 3

Čl. I ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1. Domov pro osoby se zdravotním postižením Severní Terasa je jedním ze středisek příspěvkové organizace Domovy pro osoby se zdravotním postižením Ústí nad Labem, Čajkovského 1908/82, 400 01 Ústí nad Labem. Středisko (dále jen „Poskytovatel“ nebo „DOZP Severní Terasa“) poskytuje více druhů sociálních služeb dle rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje o registraci služby.
2. Tato směrnice definuje podle zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, poslání, cíle, zásady a způsob poskytování sociální služby v Chráněném bydlení (dále jen „CHB“) a okruh osob, kterým je služba určena. Definuje místní a časovou dostupnost sociální služby a její návaznost na další dostupné zdroje.

3. Charakteristika střediska

Vedoucí střediska: Mgr. Jana Červinková.

Adresa střediska: Domov pro osoby se zdravotním postižením Severní Terasa, Svojsíkova 2733/52, 400 11 Ústí nad Labem, tel. 472772141, e-mail domov.terasa@dozp-ul.cz

Kapacita: Aktuální počet míst je uveden v Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje o registraci služby Chráněné bydlení.

Místní dostupnost: Jednotlivé skupinové a individuální domácnosti jsou umístěny v pronajatých bytech v Ústí nad Labem a jsou dobře dostupné městskou hromadnou dopravou. Adresy bytů jsou uvedeny v Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje o registraci služby Chráněné bydlení

Časová dostupnost: celoročně, nepřetržitě 24 hodin denně dle míry podpory uživatele služby.

Prezentace poskytovaných služeb: informační nástěnka u hlavního vchodu DOZP Severní Terasa, informační letáky, katalog sociálně zdravotních služeb regionu Ústí nad Labem, registr poskytovatelů sociálních služeb, webová stránka organizace www.dozp-ul.cz, Portál sociálních služeb Ústeckého kraje <https://socialnisluzby.kr-ustecky.cz/>

4. Uživatelem sociální služby Chráněné bydlení (dále jen „klient“) je osoba, která vstoupí do smluvního vztahu s příspěvkovou organizací Domovy pro osoby se zdravotním postižením Ústí nad Labem, Čajkovského 1908/82, 400 01 Ústí nad Labem.

Čl. II POSLÁNÍ CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

1. V rámci pobytové služby poskytovat osobám s mentálním postižením bydlení v bytech a potřebnou míru podpory a pomoci tak, aby mohly podle svých individuálních schopností přebírat přiměřenou zodpovědnost za své jednání, svoji domácnost a svůj život.

Čl. III. CÍLE CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

1. Zvyšovat samostatnost osob s mentálním postižením rozvíjením a upevňováním jejich praktických dovedností.

Zejména v těchto oblastech:

- péče o svou osobu (např. osobní hygiena, oblékání, stravování, orientace v blízkém okolí, dodržovat léčebný režim)
- péče o svou domácnost (např. umět si sám připravit jídlo, nakupovat, prát, udržovat pořádek v domácnosti, obsluhovat domácí spotřebiče, nakládat s osobními doklady a umět si obstarat běžné pochůzky),
- hospodaření s financemi (např. rozeznat hodnotu peněz, hospodárné nakupování),
- sociálních dovedností (např. získat elementární vzdělání, umět navazovat vztahy, aktivní trávení dne a uspořádání času),
- pracovních dovedností (získávat motorické dovednosti, pracovní dovednosti a návyky),
- orientace v okolí (např. cestování hromadnými prostředky, samostatný pohyb),
- uplatňování svých práv a oprávněných zájmů (např. umět vyřídit své běžné záležitosti, komunikovat slovně i písemně s využitím přiměřené podpory, rozhodovat o vlastním životě, vedení k přiměřené odpovědnosti za své jednání, pomáhat a podporovat klienty ve schopnosti porozumět různým situacím a napomáhat jim při jejich rozhodování, vést klienta ke zhodnocení možných následků svého rozhodnutí a umět tyto následky nést).

Ověřitelnost (měřitelnost) cíle

Cíle je dosaženo, pokud alespoň u 40 % klientů ve věkové skupině do 30 let a u 30 % klientů ve věkové skupině 31 - 50 let dojde ke zlepšení dovedností v porovnání s předchozím rokem. Ve věkové skupině nad 50 let je cíle dosaženo, pokud alespoň u 20 % klientů nedojde ke zhoršení dovedností v porovnání s předchozím rokem.

2. Začlenit osoby s mentálním postižením do společnosti a podpořit je v co nejběžnějším způsobu života.

Zejména v těchto oblastech:

- práce (např. účastnit se pracovní rehabilitace v zařízení i mimo zařízení, v sociálně terapeutických dílnách, v podporovaném zaměstnávání a v zaměstnání na volném trhu práce, pomoc při vyhledávání a udržení si práce),
- využívání běžně dostupných služeb a informačních zdrojů (např. pomoc a podpora na úřadech, u lékaře, ve veřejných službách a zájmových klubech),
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím (např. účast na akcích pro veřejnost, divadlo),
- kontakt s rodinou, partnerem a přáteli (např. pomoc a podpora při obnovení nebo upevnění kontaktů, umožnění získávat nové sociální kontakty, pomoc a podpora při aktivitách podporujících sociální začleňování klientů).

Ověřitelnost (měřitelnost) cíle

Cíle je dosaženo, pokud alespoň u 60 % klientů dochází k začleňování do společnosti.

3. V zájmu osoby s mentálním postižením rozvíjet spolupráci s jinými organizacemi

- spolupráce s právníckými a fyzickými osobami v zájmu klienta.

Ověřitelnost (měřitelnost) cíle

Cíle je dosaženo, pokud alespoň u 60 % klientů je rozvíjena spolupráce s jinými organizacemi v zájmu klienta.

4. Naplňování cílů

- klíčový pracovník a vedoucí služeb spolu s klientem zajišťuje 1x ročně sběr dat,
- sociální pracovnice zpracovává data do výsledného hodnocení

Čl. IV.

OKRUH OSOB, KTERÝM JE SOCIÁLNÍ SLUŽBA URČENA

1. Sociální služba je poskytována osobám ve věku od 18 let, které mají sníženou soběstačnost z důvodu mentálního postižení nebo mentálního postižení s přidruženým kombinovaným postižením – s tělesným postižením, mobilním bez asistence druhé osoby a smyslovým postižením se zachováním částečného zraku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby a jimž není možné zajistit tuto pomoc prostřednictvím rodiny nebo terénních služeb.

Osobám ve věkové kategorii „mladší senioři (65–80 let)“ a „starší senioři (nad 80 let)“ je služba poskytována pouze v případě, že smlouva o poskytování sociální služby s nimi byla uzavřena před dosažením věku 64 let (tj. že tyto osoby žily v zařízení před dosažením této věkové hranice).

2. Poskytnutí pobytové sociální služby se vylučuje, jestliže:

- zdravotní stav osoby vyžaduje poskytnutí lůžkové péče ve zdravotnickém zařízení,
- osoba není schopna pobytu v zařízení sociálních služeb z důvodu akutní infekční nemoci, nebo
- chování osoby by z důvodu duševní poruchy závažným způsobem narušovalo kolektivní soužití (dle MKN-10 jsou to např. poruchy chování, agresivita, poruchy vyvolané psychoaktivními látkami, schizofrenie, poruchy osobnosti).

Čl. V.

ZÁSADY POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB V CHRÁNĚNÉM BYDLENÍ

1. **Vyrovnat příležitosti lidí s mentálním postižením s možnostmi vrstevníků** - Klient má mít stejné příležitosti jako jeho vrstevníci (samostatné rozhodování o svém životě, využívání běžně dostupných služeb, vstup na trh práce).
2. **Respektování základních práv a svobod** - Osoba s mentálním postižením má stejná základní práva a svobody jako běžný občan bez postižení. Poskytovatel dodržuje zásady Listiny základních práv a svobod a pravidla lidského soužití, zejména v oblasti ochrany osobní svobody klienta, soukromí, osobních údajů, právo na vzdělání, svobodnou volbu povolání, ochrana před zneužíváním, nucenými pracemi a diskriminací. Pracovníci poskytované sociální služby podporují při všech činnostech klienty tak, aby uplatňovali vlastní vůli, měli možnost svobodně se vyjadřovat a možnost svobodného pohybu.

Poskytovatel klade důraz na právo klienta přijmout riziko, kterého si je klient vědom. Rizikové situace jsou nedílnou součástí života člověka a povinností poskytovatele je snižovat pravděpodobnost, že riziková situace klientovi ublíží. Poskytovatel zajišťuje bezpečí klientů použitím metody práce s rizikem tak, aby se zachovala maximální míra samostatnosti klienta. Klient je za své jednání přiměřeně odpovědný.

Zaměstnanci dodržují Etický kodex organizace (příloha č. 1) a Listinu základních práv a svobod (příloha č. 2). Všichni zaměstnanci jsou povinni zachovávat mlčenlivost o údajích týkajících se klientů, o nichž se dozvěděli při výkonu svého povolání.

3. **Zásada individuálního přístupu** - Poskytování sociální služby vychází z osobních potřeb, cílů a možností klienta. Průběh služby je individuálně plánován, klient se aktivně účastní plánování služby a sám si stanovuje své osobní cíle. Důraz je kladen na zvyšování jeho sebevědomí, na samostatnost, aktivní způsob života a uplatňování vlastní vůle při řešení své situace. Poskytovatel podporuje v maximální míře klienta v jeho soběstačnosti a nezávislosti, přičemž nezávislost může být i „asistovaná“. Klientovi není poskytována vyšší míra podpory, než skutečně potřebuje.
4. **Zásada rovnoprávného přístupu** – klient je považován za partnera poskytovatele služeb, průběžně jsou s ním konzultovány možnosti jeho i poskytovatele. Zaměstnanci poskytují klientům veškeré informace o službě v takové formě a míře pochopení, která mu umožní vyjádřit svou vlastní vůli. Klient není jen pasivním příjemcem služby, ale je aktivním účastníkem při zajišťování uspokojení svých vlastních potřeb buď ve spolupráci s poskytovatelem, nebo s jinými subjekty. Poskytovatel respektuje názor klientů, jejich rozhodnutí, soukromí a intimitu.

Čl. VI.

ROZSAH A ZPŮSOB POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

1. Služba CHB je poskytována dle potřebné míry podpory klienta a obsahuje tyto činnosti:
 - a) **Poskytnutí ubytování**
Klienti bydlí v pronajatých bytech, které jsou standardně zařízeny (kuchyňský kout, postel, skříň, stůl, WC, koupelna). Klienti mohou bydlet v jednolůžkových nebo dvoulůžkových pokojích.
 - b) **Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy**
Poskytujeme stravu vlastním stravovacím provozem nebo podporu při přípravě stravy.
 - c) **Pomoc při zajištění chodu domácnosti**
Pomoc a podporu při běžném úklidu, údržbě domácnosti, v hospodaření s penězi včetně pomoci s nákupy a běžnými pochůzkami zajišťují pracovníci poskytovatele dle potřebné míry podpory klienta.
 - d) **Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu**
Pomoc a podporu při osobní hygieně zajišťují pracovníci poskytovatele dle potřebné míry podpory klienta.
 - e) **Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti**
Nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností a podporu při získávání pracovních návyků zajišťují pracovníci poskytovatele nebo dobrovolníci na základě individuálních plánů klientů.
 - f) **Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím**

Pomoc a podporu při využívání běžně dostupných služeb a informačních zdrojů a doprovázení na veškeré aktivity klienta zajišťují pracovníci poskytovatele nebo dobrovolníci dle přání klientů.

g) Sociálně terapeutické činnosti

Činnosti vedoucí k sociálnímu začlenění klienta zajišťují pracovníci poskytovatele nebo dobrovolníci na základě individuálních plánů klientů.

h) Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí

Pomoc při komunikaci a vyřizování běžných záležitostí zajišťují pracovníci poskytovatele.

i) Základní ošetrovatelská péče

Ošetrovatelskou péči zajišťují všeobecné sestry v zařízení sociálních služeb. K lékařskému ošetření a na lékařské prohlídky docházejí klienti dle míry podpory sami či za asistence, a to k vlastnímu praktickému či odbornému lékaři.

j) Základní sociální poradenství

Poskytování potřebných informací, které přispívají k řešení nepříznivé sociální situace, zajišťuje sociální pracovnice a vedoucí zařízení.

3. Pravidla pro průběh sociální služby v Chráněném bydlení jsou podrobněji definována ve vnitřních směrnících a v pracovních postupech DOZP Severní Terasa a všichni zaměstnanci a klienti služby jsou s nimi prokazatelně seznámeni.

ČI. VII.

NÁVAZNOST SLUŽBY CHB NA DALŠÍ DOSTUPNÉ ZDROJE

1. Služba nenahrazuje běžně dostupné veřejné služby a vytváří příležitosti, aby klienti mohli tyto služby využívat

Klient je poskytovatelem průběžně informován o možnostech, jaké veřejné služby může využívat s ohledem na jeho osobní cíle, individuální potřeby a reálné možnosti.

Poskytovatel motivuje klienty k využívání těchto služeb a klientovi je při jejich využívání poskytována nezbytná asistence.

Jedná se například o:

- poskytnutí relevantních informací o službách (místo, čas, cena)
- zprostředkování služby např. objednání vstupenek
- zajištění dopravy za službou
- poskytnutí doprovodu

2. Služba spolupracuje s právníckými a fyzickými osobami, které klient označí, v zájmu dosahování jeho osobních cílů

Poskytovatel se zaměřuje na realizaci osobních cílů klienta a v jeho zájmu spolupracuje i s dalšími osobami či subjekty podle klientových potřeb.

Ve spolupráci s klientem poskytovatel mapuje jaké osoby, služby či instituce mu mohou pomoci naplnit jeho osobní cíle.

Jedná se například o:

- úzkou spolupráci s rodinou, přáteli a opatrovníkem
- participaci na realizaci cílů se sociálně terapeutickými dílnami a dobrovolníky
- spolupráci s ostatními komerčními a nekomerčními subjekty

3. Služba zprostředkovává klientům služby jiných právnických a fyzických osob podle jejich individuálně určených potřeb

Poskytovatel se zaměřuje na realizaci osobních cílů klienta a v jeho zájmu zprostředkovává služby jiných osob a organizací podle klientových potřeb.

Poskytovatel asistuje při zprostředkování služeb právnických i fyzických osob. Jde především o informování o jiné službě, pomoc při zajištění termínu služby a dopravy klienta. Následně je s klientem vyhodnocena prospěšnost proběhlé služby, jeho reakce na službu a zvolen další postup podle individuálních potřeb klienta.

Jedná se například o:

- soudy, praktického lékaře, policii, hasiče
- zprostředkovatele zaměstnání, zaměstnavatele
- sociálně terapeutické dílny
- ostatní komerční a nekomerční služby (kadeřník, pedikérka, krejčí, čistírna a obchody, vzdělávací systém, církev)

4. Služba podporuje klienty v kontaktech a vztazích s přirozeným sociálním prostředím

Poskytovatel podporuje klienty s udržováním a prohlubováním přirozených sociálních vazeb jako je rodina a přátelé. V rámci tohoto asistuje při organizaci pobytu klientů mimo zařízení v přirozeném sociálním prostředí. Také vytváří důstojné a příjemné prostředí při návštěvách rodinných příslušníků a přátel v zařízení.

Jedná se například o:

- co nejčastější kontakt s rodinou
- bydlení klientů v běžných zástavbách, což je přirozené prostředí, které umožňuje obyčejné sousedské a přátelské vztahy
- společné oslavy svátků a narozenin se svými přáteli
- samostatné plánování volného času, realizace plánů s individuální podporou pracovníků poskytovatele (nákupy, sportovní zápasy, kulturní akce organizované obcí nebo jinými subjekty)

Čl. VIII. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

1. Tato směrnice je závazná pro všechny zaměstnance v DOZP Severní Terasa. Vedoucí střediska zajistí seznámení všech zaměstnanců a klientů se směrnicí. Seznámení potvrdí zaměstnanec a klient svým podpisem.

2. Přílohy:

Příloha č. 1 - Etický kodex organizace

Příloha č. 2 - Listina základních práv a svobod

Příloha č. 3 - Zjednodušená forma směrnice Poslání, cíle, zásady a způsob poskytování sociální služby – Chráněné bydlení

V Ústí nad Labem dne 4. 11. 2024

Mgr. Jana Červinková
vedoucí střediska